

Nowy periodyk – "Archiwum emigracji"

■ Włodzimierz Drzewieniecki

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu podjął niezmiernie pożyteczną inicjatywę publikowania danych bibliograficznych Polonii całego świata. Pierwszy, opasły tom tego nowego wydawnictwa nosi tytuł "Archiwum emigracji: studia, szkice, dokumenty", liczy 326 stron i jest streszczony w języku angielskim. Redaktorami są: Janusz Krzyszak (naczelnym), Mirosław Adam Supruniuk (zastępca) oraz Krzysztof Cwikliński, Andrzej Kłossowski, Jarosław Kozmiński, Wacław Lewandowski i Anna Supruniuk. "Archiwum" obejmuje działalność polskiej emigracji od roku 1939 do chwili obecnej.

Część pierwsza "Studia, szkice, dokumenty" zawiera szereg artykułów. Daje ona czytelnikowi ogólne wyjaśnienie jakim celem periodyk ten służy – stanowi cenne źródło wiadomości o działaniu politycznym, społecznym i kulturalnym Polonii światowej.

Na ten temat pisze redaktor naczelny Janusz Krzyszak w artykule "O historycznej i kulturowej roli współczesnej emigracji polskiej". Kanadyjski naukowiec Dawid Williams analizuje termin "wyznaniec" na przykładach z literatury angielskiej. Z kolei Jerzy Grot-Kwaśniewski przedstawia aspekty historycz-

ne i społeczne emigracji polskiej do Australii poczynając od XVIII wieku. Natomiast Włodzimierz M. Drzewieniecki z Buffalo (NY) w artykule zatytułowanym "32 lata działalności Polskiej Fundacji Kulturalnej w Buffalo: Batalia o dobre imię Polaków w Ameryce" – omawia życie kulturalne Polonii w Buffalo. Specjalną uwagę autor poświęca współpracy z wyższymi uczelniami oraz działalności wydawniczej. Jest to jedyny artykuł w pierwszym tomie dotyczący Polonii amerykańskiej. Leszek Szaruga zaś zajmuje się działalnością literacką Polaków zamieszkałych w Berlinie. Uznaje on ośrodek berliński za trzeci pod względem aktywności po Londynie i Paryżu. Zdzisław Kudelski koncentruje się na podziemnym wydaniu publikacji Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, współpracownika paryskiej "Kultury".

W części: "Korespondencja-dokumenty-rozmowy" znajdują się dwa artykuły Krzysztofa Cwiklińskiego o Andrzej Bobkowskim: artykuł Mirosława Adama Supruniuka o Czesławie Miłoszu; dwa artykuły Miłosza o Wissarionie Bielińskim (jeden w języku francuskim); ocena polskiej emigracji politycznej pióra śp. Józefa Łobodowskiego; rozmowa z Zygmuntem Michalow-

skim o rozgłośni polskiej Radia Wolna Europa (rozmawiała Alina Grabowska); oraz rozmowy ze Stanisławem Frenkilem przeprowadzona przez Maję E. Cybulską i Jarosława Kamińskiego.

W dziale "Wspomnienia-bibliografie-noty" autorzy przypominają czytelnikowi kilka znanych osobistości polonijnych, takich jak prof. Andrzej Kłossowski (znawca wydawnictw emigracyjnych), Tamara Karren-Zagórska (poetka i eseistka), Tadeusz Nowakowski (wybitny pisarz), Ludwik Tabaczyński (poeta i dziennikarz z Australii), Janusz Jasięńczyk (wybitny pisarz), Janusz Poray-Biernacki (Janusz Jasięńczyk), Edward Chu-

dzyski (pisarz i aktor), Leo Lipski i Janusz Kowalewski (pisarze), Zbigniew Chałko i Zdzisław Marek (poeci), Tadeusz Polanowski (pisarz i satyryk), Marta Reszczyńska-Stypińska (poetka), Antoni Borman i Mieczysław Grydzewski (założyciele "Wiadomości Literackich", "Wiadomości Polskich" i "Wiadomości").

Część "Recenzje i omówienia" zawiera recenzje książek na tematy emigracyjne następujących autorów: Harold Adamski, Mirosław Adam Supruniuk, Anna Supruniuk, Fedir Pohrebennyk, Jarosław Kozmiński, Florian Śmieja, Jan Wolski, Wacław Lewandowski i Joanna Fox. Tom zamyka rozdział "Przegląd

i bibliografie" napisany przez Mirosława Adama Supruniuka, Pawła Kadziela i Annę Supruniuk dający pogląd na instytucje naukowe zajmujące się problematyką emigracyjną oraz streszczenie w języku angielskim napisane przez Adama Pitulę.

Ten nowy, doskonale redagowany periodyk należy powitać z wielkim zadowoleniem. Dla naukowców zajmujących się problemami emigracyjnymi "Archiwum emigracji" stanowi niesłychanie pożyteczną pomoc w ich pracy pisarskiej. Wydawnictwo to powinno się znaleźć we wszystkich bibliotekach, gdzie mieszkają Polacy, a także w bibliotekach uniwersyteckich. ■